

یادداشت

نبرد با امضاهای طلایی

خاطرات سیدامیر سیاح از پروژه مجوزها در دولت شهید رئیسی

ستاد ایشان خواستند بroom کمک برای تدوین برنامه تبلیغاتی، اینکه در مسائل اقتصادی چه بگویند و... از این کارها. جلسات در ساختمان کوچکی در خیابان ۱۲ فروردین برگزار می شد. البته من نقش کوچک و حاشیه ای در آن ستاد داشتم و کارهای اصلی گویا در جاهای دیگری انجام می شد. البته... بعد از معلوم شدن نتیجه انتخابات، چندین نفر از ستاد ۱۲ فروردین رفتند به کابینه. من منتظاری نداشتم ولی بدم نمی آمد بعد از ۲۵ سال کار در سیما و ۱۶ سال پژوهش و نظارت پارلمانی در مرکز پژوهش های مجلس، در سال های پایانی خدمت، به کار اجرایی تغییر فاز دادم.

طی فرایندی که جزئیاتش خارج از موضوع این مطلب است، بالاخره در اواخر مهر به دعوت آقایان سبحانین و خاندوزی پاسخ مثبت دادم و قرار شد از سازمان صدا و سیما به وزارت اقتصاد مأمور شوم و ریاست «مرکز ملی مطالعات، پایش و بهبود محیط کسب و کار» را به عهده بگیرم؛ جایی که قبلا اداره کل تولیدی ذیل معاونت اقتصادی وزارت اقتصاد بود و طی ۳ سال منتهی به ۱۴۰۰ با اهمیت آقای علی فیروزی از اداره کل، به مرکز ملی ارتقا یافته بود و رئیس آن، معاون، ۱۰ رئیس گروه و حدود ۳۰ کارشناس داشت.

با آقای فیروزی به سبب کارم در سیما و مرکز پژوهش ها آشنا بودم و چندین بار ایشان را به سیما و مرکز پژوهش های برای کمک به ترویج ماده ۷ نظارت بر اجرای آن دعوت کرده بودم. حداقل یک بار هم حضوری در آنجا جلسه داشتم و می دانستم چه کار بزرگی دارند انجام می دهند. روز ۱۳ آبان ۱۴۰۰ شبکه یک سیما تودیع شد، حوالی ظهر از وسط تظاهرات سالانه خیابان طالقانی عبور کردم و به وزارت اقتصاد رسیدم.

تصمیمات روزتینی که باید می گرفتم، در یک کار تابلیرحمانه با قفل کوچکی بر درش و یک سیستم پرگار بر از اجاعات متعارف قرار داشتند. هر دو را به معاون پیشکسوت آنجا سپردم و خودم مشغول آشنایی با مرکز شدم. مهم ترین قوانینی که مرکز باید اجرا می کرد، ماده ۷ قانون اصل ۴۴ (مصوب ۱۳۸۷) و احکام قانون بهبود مستمر محیط کسب و کار (مصوب ۱۳۹۰) بود که خود طی ۱۴ (سال اداره دفتر مطالعات محیط کسب و کار در مرکز پژوهش های مجلس، در تدوین هرودی آنها نقش داشتم. معاونت های مرکز ملی، به کارهای متنوعی مشغول بودند. مثلا یک معاونت، مأمور نظارت بر طرح های موسوم به اقتصاد مقاومتی بود... برای هر دستگاه وظایفی تعیین شده بود و بچه ها با اطلاعاتی که دستگاه ها می فرستادند، چک لیستی را برمی کردند و گزارش می دادند هر دستگاه قدری به تکلیفش در مصوبات اقتصاد مقاومتی عمل کرده. حالا آن اطلاعات کجا چک می شد و چه تأثیری داشت، بماند. معاونت دیگر مرکز، روی رتبه ایران در شاخص سهولت کسب و کار بانک جهانی (که از سال ۲۰۲۰ متروک شده بود) کار می کرد و معاونتی هم دبیرخانه هیأت مقررات زدایی را به عهده داشت... بر کارترین معاونت، روی اجرای ماده ۷ قانون اصل ۴۴ کار می کرد و سانی به نام جی فوری (g4b.ir) برای مجوزها درست کرده بود. بچه ها زحمت زیادی کشیده بودند به خصوص در وصل کردن چند استعلام دولتی به جی فوری.

روی جی فوری بی اطلاعات (شرایط، مدارک، زمان و هزینه) ۲۸۸۹ عنوان مجوز وجود داشت که ۱۴۰۰ عنوان آنها هم غیرعالم بود یعنی امکان ثبت درخواست آنها بسته بود. قبل از گزارش های نظارتی مرکز پژوهش های مجلس درباره اجرای ماده ۷ قانون اصل ۴۴، نشان داده بودم که جی فوری، به چند دلیل با هدف قانون فاصله دارد. (ادامه دارد)

بازار

رکوردشکنی واردات گوشت قرمز در سال ۱۴۰۳

دبیر انجمن صنعت گوشت و مواد پروتئینی کشور ضمن اشاره به افزایش واردات گوشت قرمز در سال ۱۴۰۳ از نیاز مستمر کشور به گوشت گرم گوسفندی و چالش های خودکفایی در تولید گوشت خبر داد و تأکید کرد که میانگین واردات گوشت در یک بازه ۵ تا ۱۰ ساله، تنها ۱۰ تا ۱۵ درصد نیاز کشور را تأمین می کند. به گزارش ایسنا، براساس داده های گمرک ایران، واردات گوشت قرمز در ۱۲ ماهه سال ۱۴۰۳ به ۲۲۹ هزار تن رسیده که ۷۷.۵ درصد نسبت به سال ۱۴۰۲ افزایش شان می دهد.

۱۶۰۰ مگاوات

بر اساس گزارش وزارت نیرو ظرفیت نیروگاه های تجدیدپذیر کشور با رشدی آرام در فروردین ماه امسال به یک هزار و ۶۳۷ مگاوات رسید. با شدت یافتن ناترازی انرژی تلاش برای توسعه استفاده از انرژی های تجدیدپذیر در دولت چهاردهم با جدیت بیشتری رویه رو شده است.

طبق گزارش آماری وزارت صنعت، معدن و تجارت از آمار تجمیعی فروردین ماه، در نخستین ماه از سال ۱۴۰۴، در مجموع ۶۰ هزار و ۴۷۰ دستگاه از انواع خودرو تولید شده که نسبت به آمار تولید فروردین ماه سال گذشته (معادل ۶۱ هزار و ۷۰۸ دستگاه از انواع خودرو)، افت ۲ درصدی را رقم زده است.

۶۰ هزار خودرو

آزادسازی واردات کالاهای مشابه داخلی

پایان ممنوعیت واردات کالاهای مشابه داخلی؛ آیا فصل جدیدی در تجارت ایران آغاز شده است؟

گزارش

بهزاد رنجبر
روزنامه نگار

در تحولی مهم، گمرک ایران اعلام کرد که ممنوعیت واردات کالاهای خارجی دارای مشابه ایرانی که از سال ۱۳۹۷ برقرار شده بود، به پایان رسیده است. این تصمیم، نقطه پا یانی است بر سیاست های تجاری قبلی ایران که هدف آن حمایت از تولید داخل بود، اما در عمل با نقدها و چالش های فراوانی از سوی فعالان بخش خصوصی و برخی اقتصاددانان مواجه شد. با این حال طبق نامه معاونت حقوقی رئیس جمهور که به وزارت صنعت ارسال شده، دولت قصد دارد از ابزار تعرفه های برای حمایت از صنایع استفاده کند.

به گزارش همشهری، طبق اعلام گمرک، ممنوعیت واردات کالاهای خارجی دارای مشابه ایرانی به پایان رسید. این مصوبه می تواند طیف گسترده ای از صنایع را در ایران تحت تأثیر قرار دهد و به زعم برخی کارشناسان به تولیدات داخلی آسیب بزند. با این حال به زعم برخی دیگر از کارشناسان پایان ممنوعیت واردات کالاهای دارای مشابه ایرانی، هم فرصت است و هم تهدید. اگر دولت با نگاه راهبردی به دنبال اصلاح ساختار تولید و تقویت رقابت پذیری برود، این تصمیم می تواند آغاز عصر جدیدی از رشد اقتصادی مبتنی بر رقابت و کیفیت باشد. اما در صورت بی برنامه گی، خطر تضعیف تولید داخلی، افزایش وابستگی و آسیب به اشتغال نیز وجود دارد. اکنون همه چشم ها به سیاستگذاران دوخته شده تا ببینند این مسیر چگونه مدیریت خواهد شد. ضمن اینکه طبق نامه معاونت حقوقی رئیس جمهور تأکید شده است: به جای اعمال هر گونه ممنوعیت در راستای حمایت از تولید داخلی از ابزار تعرفه با ضوابط فنی در مدیریت واردات کالای خارجی دارای مشابه ایرانی استفاده شود.

ریشه تصمیم کجاست؟

ممنوعیت واردات کالاهای دارای مشابه داخلی در ماده ۱۶ قانون حداکثر استفاده از توان تولیدی و خدماتی کشور و حمایت از کالای ایرانی گنجانده شده و تا پایان برنامه ششم توسعه (پایان سال ۱۴۰۰) تمدید شده بود. اما با انقضای قانون برنامه ششم و عدم پیش بینی ادامه این ممنوعیت در قانون برنامه هفتم توسعه، مبنای قانونی این ممنوعیت از بین رفته است.

همچنین ماده ۲۲ «قانون احکام دائمی برنامه های توسعه کشور» تصریح می کند

برندگان و بازندگان محتمل

برندگان:

- تولیدکنندگان داخلی فاقد مزیت رقابتی:** صنایعی که صرفاً به دلیل نبود رقیب خارجی رشد کرده اند، اکنون در معرض فشار بازار و از دست دادن سهم خود قرار می گیرند.
- واحد های کوچک و متوسط تولیدی:** نبود حمایت مؤثر ممکن است منجر به افت تولید یا تعطیلی شود.
- برخی نمادهای تولیدی بورس:** کاهش سودآوری در برخی صنایع ممکن است واکنش منفی بازار سرمایه را به دنبال داشته باشد.

بازندگان:

- شرکت های بازرگانی و واردکننده:** امکان واردات قانونی محصولات پیش تر ممنوع شده، موجب رونق کسب و کار این شرکت ها خواهد شد.
- صنایع مونتاژ و برندهای جهانی:** دارای نمایندگی در ایران: تسهیل در واردات قطعات، ماشین آلات یا محصولات نهایی
- مصرف کنندگان:** افزایش حق انتخاب، تنوع و احتمالاً کاهش قیمت به واسطه رقابت بیشتر
- بخش خدمات و توزیع:** رشد واردات، به گسترش زنجیره تأمین و خدمات پس از فروش برندهای خارجی می انجامد.

افت تجارت خارجی ایران در نخستین ماه ۱۴۰۴

تغییر نسبت به پارسال	فروردین ۱۴۰۴	
صادرات (میلیون دلار)	۲۹۲۲	۸-
صادرات (هزار تن)	۸۹۷۵	۸.۳-
واردات (میلیون دلار)	۲۸۵۶	۲.۳+
واردات (هزار تن)	۱۷۹۹	۲۶.۴-

هر تن کالای وارداتی ۱۵۸۷ دلار بوده که در مقایسه با مدت مشابه سال قبل ۳۹ درصد رشد داشته است. در فروردین ماه سال جاری، ۱۵ درصد از وزن و ۲۰.۶ درصد از ارزش کل صادرات غیرنفتی ایران به صادرات کالاهای پتروشیمی اختصاص داشت.

تجارت خارجی غیرنفتی

ایران در فروردین ماه ۱۴۰۴ به میزان ۱۰ میلیون و ۷۵۶ هزار تن و به ارزش ۵ میلیارد و ۷۹۸ میلیون دلار رسید.

به گزارش روابط عمومی گمرک ایران، این میزان تجارت خارجی غیرنفتی ایران در مدت یادشده به لحاظ وزن ۱۲ درصد و از حیث ارزش ۳ درصد کاهش شان می دهد.

این گزارش می افزاید: از مجموع تجارت خارجی غیرنفتی کشور ۸ میلیون و ۹۵۷ هزار تن به ارزش ۲ میلیارد و ۹۲۲ میلیون دلار به صادرات و یک میلیون و ۷۹۹ هزار تن به ارزش ۲ میلیارد و ۸۵۶ میلیون دلار به واردات اختصاص داشت.

بر اساس این گزارش، صادرات غیرنفتی ایران در یک ماهه سال جاری به لحاظ وزن و ارزش به ترتیب ۸.۳ درصد و ۸ درصد کاهش داشته و واردات به لحاظ وزن ۲۶.۴ درصد کاهش و از حیث ارزش ۲.۳ درصد افزایش شان می دهد. این گزارش می افزاید: متوسط ارزش گمرکی هر تن کالای وارداتی در فروردین ماه سال جاری ۳۲۸ دلار بوده که نسبت به مدت مشابه سال گذشته ۴۷ صدم درصد افزایش داشته است. همچنین متوسط ارزش گمرکی

اقدام عمده صادرات غیرنفتی

- پروپان مایع شده با ۱۸۹ میلیون دلار
- قیر نفت با ۱۸۲ میلیون دلار
- بوتان مایع شده با ۱۵۴ میلیون دلار
- شمش از آهن و فولاد با ۱۲۰ میلیون دلار
- متانول با ۱۱۰ میلیون دلار

بزرگ ترین کشورهای واردکننده کالا از ایران

- چین ۹۹۷ میلیون دلار
- عراق ۴۰۱ میلیون دلار
- امارات متحده عربی ۳۹۵ میلیون دلار
- ترکیه ۱۸۹ میلیون دلار
- افغانستان ۱۴۳ میلیون دلار
- عمان ۶۹ میلیون دلار
- پاکستان ۱۲۴ میلیون دلار

۸۰ درصد از وزن و ۸۱ از ارزش کل صادرات غیرنفتی ایران به ۷ کشور فوق الذکر صادر شده است.

اقدام عمده واردات در فروردین ماه سال ۱۴۰۴

- طلا به اشکال خام ۵۸۳ میلیون دلار
- ذرت دامی ۱۷۵ میلیون دلار
- برنج ۹۱ میلیون دلار
- کنجاله سویا ۷۵ میلیون دلار
- دانه سویا ۶۶ میلیون دلار

بزرگ ترین صادرکنندگان کالا به ایران

- امارات متحده عربی با ۸۵۹ میلیون دلار
- چین ۷۶۸ میلیون دلار
- ترکیه ۵۳۸ میلیون دلار
- آلمان ۸۷ میلیون دلار
- هلند ۷۵ میلیون دلار
- هند ۶۹ میلیون دلار
- پاکستان ۴۳ میلیون دلار

۸۳ درصد از وزن و ۸۵ درصد از ارزش کل واردات به کشور در مدت یادشده از ۷ کشور فوق الذکر انجام گرفته است.

قطع برق ۷۰۰ بانک در تهران به علت مصرف زیاد

مدیرعامل شرکت توانیر گفت: پیش بینی شده که ضمن جدی گرفتن هشدارها، هر ۲۰ دقیقه ای که مصرف مشترکان بیش از الگوی تعریف شده باشد، یک ساعت برقشان قطع شود؛ در این راستا روز سه شنبه برق ۷۰۰ بانک بزرگ به دلیل اینکه مصرفشان از الگو بیشتر بود، قطع شده است. مصطفی رجبی مشهدی اظهار کرد: خاموشی های برنامه ریزی شده در بخش خانگی فعلا ادامه دارد و به مدت دو ساعت برای هر مشترک خانگی برنامه ریزی شده است. وی افزود: در مناطق گرمسیری تلاش می کنیم که این میزان را به حداقل ممکن برسانیم. البته همکاری همه مشترکان در این زمینه نیاز است و کمک بزرگی به صنعت برق کشور می کند. در رابطه با بر مصرف ها هم علاوه بر اینکه ما از طریق پیامک به آنها اطلاع رسانی کرده ایم تا مصرفشان را کاهش دهند، در صورتی که رعایت نکنند، محدود خواهد شد. این اقدامی است که روی سیستم کنتورهای هوشمند یا محدودکننده ها برای مشترکان بر مصرف نصب شده و تنظیم شده است تا ما بتوانیم برق را به همه هموطنان برسانیم بنابراین لازم است مشترکان بر مصرف رعایت کنند. البته فقط بخش خانگی نیستند و بخش های تجاری و اداری نیز شامل می شوند. روز گذشته آماری داشتم که برق تنها ۷۰۰ بانک بزرگ به دلیل اینکه مصرفشان از الگوی که تعریف شده بیشتر بود، قطع شده است.

برق

گشتی در اقتصاد جهان

فراز حدود ۹ میلیارد دلار سرمایه از بورس آمریکا

بانک آمریکا (BoA) اعلام کرد سرمایه گذاران در هفته منتهی به ۳۰ آوریل، ۸.۹ میلیارد دلار از بازارهای سهام آمریکا خارج کردند و ۷.۸ میلیارد دلار به بازارهای سهام خارجی بررند.

لامبورگینی، از افزایش ۲۹.۶ درصدی درآمدش در ۳ ماهه اول سال ۲۰۲۵، به ۸۹۵.۲ میلیون یورو خبر داد که ناشی از تقاضای جهانی قوی برای مدل های هیبریدی جدید این خودروساز بود.

مقامات چینی از ارائه مجموعه ای از اقدامات محرک مالی از جمله کاهش نرخ بهره و تزریق عمده نقدینگی خبر دادند؛ زیرا یکن قصد دارد تلاش های خود را برای کاهش آسیب های اقتصادی ناشی از جنگ تجاری با آمریکا افزایش دهد.

قیمت نفت در معاملات روز چهارشنبه بازار آسیا، با تمرکز سرمایه گذاران بر مذاکرات تجاری و اشننگتن و یکن و نشانه های تولید کمتر در آمریکا، افزایش یافت و از پایین ترین رکورد ۴ ساله، اندکی بهبود یافت.

انگلیس و آمریکا در مورد توافق اقتصادی برای کاهش تعرفه ها، مذاکرات فشرده انجام می دهند. گروهی آمریکایی مقامات انگلیسی، برای مذاکره در مورد شرایط به واشنگتن سفر خواهند کرد.

اقدام شرکت ها در افزایش واردات کالا قبل از اجرای شدن تعرفه های گسترده دولت ترامپ، رئیس جمهور آمریکا، باعث دشت کسری تجاری این کشور در مارس به بالاترین حد خود صعود کند.

گشتی در اقتصاد ایران

واکنش وزارت جهاد به ادعاها درباره هندوانه ایران

در پی انتشار کلیپی در فضای مجازی مبنی بر ناسالم بودن هندوانه های ایرانی در بازار روسیه، معاون امور زراعت وزارت جهاد کشاورزی با رد این ادعا، آن را اقدامی مغرضانه از سوی رقبای تجاری ایران عنوان کرد و بر سلامت کامل این محصول تأکید کرد.

بازار سرمایه در آخرین روز کاری هفته رشد قابل توجهی را تجربه کرد؛ به طوری که شاخص کل بورس با افزایش بیش از ۵۸ هزار واحد به رقم ۲ میلیون و ۱۶۹ هزار واحد مغرضانه از سوی رقبای تجاری ایران عنوان کرد و بر سلامت کامل این محصول تأکید کرد.

دبیر انجمن صنایع شوینده، بهداشتی و آرایشی ایران ضمن رد شایعات اخیر درباره افزایش چشمگیر قیمت محصولات شوینده، به صراحت اعلام کرد که خبر افزایش ۶۰ درصدی قیمت ها مربوط به سال ۱۴۰۰ است.

رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی گفت: در صورتی که فشارافزایی در میدان گازی پارس جنوبی انجام نشود، ایران عملاً سهم گاز خود را به قطر واگذار خواهد کرد. فشارافزایی پارس جنوبی از اهمیت بسزایی برخوردار است.

پرونده یک شرکت بزرگ پرداخت یاری که بدون مجوز به فعالیت بانکی خود ادامه داده بود، با همکاری مشترک شکایت بانک مرکزی و مرکز اطلاعات مالی به دادگاه ارسال شد.

نگاهی به سیر تحولات اقتصادی در ۲ دهه گذشته نشان می دهد با آنکه در این دوره موج جمعیتی متولدان دهه ۶۰ و ۷۰ وارد بازار کار ایران شده اند، نرخ مشارکت اقتصادی سیر نزولی یافته و از ۴۶.۷ درصد در سال ۱۳۸۴ به ۴۱ درصد در شرایط کنونی رسیده است.

رئیس اتاق بازرگانی با بیان اینکه رسوب کالا در بنسادر مصداق متوقف شدن سرمایه های ملی است، گفت: برخی مقررات که به صورت کارشناسی اعمال نمی شوند، باعث رسوب کالا در بنادر شده اند.